

Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਕਿਸਾਨ ਵਰਕਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ, -
ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1969 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 39

22 ਫਰਵਰੀ 1971

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ , 251(1) (ਏ) ਅਤੇ 297(2) (ਏ)- ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)—ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ-ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 1922 ਐਕਟ—1961 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ —1961 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ - ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 297 (2) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 1961 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 251(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ

Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)

ਦਾ ਉਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। (ਪਾਰਾ 2 ਅਤੇ 6) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ, 13 ਜੂਨ, 1969 ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ 'ਏ' ਦੁਆਰਾ ਆਰਏ ਨੰਬਰ 273/1968-69 ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1961-62 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 1967-68 ਦੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 2698 ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ :-

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ, ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ?”

ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਲਰਾਜ ਕੋਹਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਡੀ.ਐਨ.ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ।
ਨਿਰਣਾ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ:--

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—(1) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ 'ਏ'), ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼?”

(2) ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1961-62 ਲਈ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ। ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ

**Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)**

ਰੁਪਏ ਹੈ। 35,815 ਹੈ। 29 ਜਨਵਰੀ 1966 ਨੂੰ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। 7,026 ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 143(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। 40,770 ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਮਾੜਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1961 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 297(2) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ 1922 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1961. ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 251(1) (ਏ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ 1968 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। - ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 251(1) (ਏ), ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

“251(1) ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ: -

(a) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਘਟਾ, ਵਧਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ

**Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)**

ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ-

ਵਿਚਾਰ।"

ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 1922 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ: -

" 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ - ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ: -

ਧਾਰਾ 22 (2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	• 6-9-1961 ਦੀ ਸੇਵਾ - .. 8-9-1961 ਨੂੰ
ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ	.. 20-10-1961
ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	... 16-1-
ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	12-7-1962
ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	... 24-7-
ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	... 3-11-
ਧਾਰਾ 23(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	... 5-1-1966
ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ	... 29-1-
ਧਾਰਾ 23(2)/143(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ	.. 29-1-

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ 1962, 1964 ਅਤੇ 1965 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 297(2) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 29 ਜਨਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ

**Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)**

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ "ਸੈਕਸ਼ਨ 23(2)/143(2) ਦੇ ਅਧੀਨ" ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਰਡਰ ਗਲਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਠਕ, ਜੇ., *ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਕੰਪਨੀ; (ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ) ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, "ਏ" ਵਾਰਡ, ਕਾਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1)* ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :-

“ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵੀ ਦੋਹਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ। ਜੱਜ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਧਾਰਣ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨਾਲ

**Mys. Kisan Workers Transport Go-operative Society, etc. v. The
Commissioner of Income-tax, Patiala (Mahajan, J.)**

ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ "ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਰੱਦ ਹੋਣਗੇ।"

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜ਼ੇਰੋਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ
ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ
ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਵਿਭਾਗ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 200.

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ
ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ
ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ
ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ